

Huvudman

Malmö kommun
malmostad@malmo.se

Beslut

Datum 2025-02-06

Dnr 2025:1059

Sida 1 (5)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Johannesskolan i Malmö kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Malmö kommun en anmärkning avseende brist rörande användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Malmö kommun ska senast den **7 april 2025** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser avser skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:1059) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2025 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning och skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner.

Tillsynen har genomförts genom besök i skolenheten den 28 januari 2025. Som en del av tillsynen har lektionsobservationer, samtal med lärare och en intervju med rektorn genomförts. Vidare har dokumentation granskats, bl.a. ordningsregler. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Användning av mobiltelefoner och annan elektroniskt kommunikationsutrustning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört lektionsobservationer på tre lektioner i årskurs 7–9. På två av de observerade lektionerna använder elever datorer till annat än vad läraren instruerat om. På båda dessa lektioner spelar enstaka elever spel på sina datorer under flera minuter då eleverna förväntas arbeta på egen hand med olika uppgifter på sin dator. Av lektionsobservationerna framgår vidare att mobiltelefoner samlas in i början av samtliga tre lektioner. På två av de observerade lektionerna förekommer dock att enstaka elever använder mobiltelefoner till annat än skolarbete. Vid en av de observerade lektionerna noterar läraren användandet och fråntar elevernas mobiltelfoner.

Av intervjuer med lärare i anslutning till lektionsobservationerna och med rektorn framgår att eleverna inte får använda sina datorer till annat än vad läraren har instruerat om på lektionerna. Däremot säger både rektorn och lärare i intervju att det finns elever som använder skoldatorn till annat än skolarbete i samband med undervisning. En av lärarna säger därutöver att hen ibland undviker att säga ifrån när enstaka elever använder sin skoldator till annat än skolarbete. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att elever i enlighet med skolans ordningsregler och förhållningssätt endast får använda mobiltelefoner i undervisningen när läraren ger tillåtelse eller då det utgör extra anpassningar alternativt särskilt stöd, eller om det annars finns särskilda skäl. En lärare uppger dock att vissa elever inte vill lämna ifrån sig sin mobiltelefon och att dessa elever använder mobiltelefonen olovligen i undervisningen till annat än skolarbete, oftast när läraren inte ser det.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som

1. sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller
2. utgör extra anpassningar eller särskilt stöd enligt 3 kap.

Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall än som avses i första stycket. (5 kap. 4 a § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår att mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning vid undervisning endast får användas enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande. Det innebär att privat användning som huvudregel inte är tillåten och det gäller oavsett om det är av skolan tillhandahållen elektronik eller en elevs privata utrustning. Ett eventuellt användande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning ska därmed utgöra ett medel i undervisningen för att utveckla eleverna mot utbildningens mål. Utgångspunkten är att läraren ger generella instruktioner. Lärarens instruktion behöver dock inte vara samma för alla elever. Elever kan arbeta med olika uppgifter och utifrån det pedagogiska syftet kan elever som arbetar med en viss typ av uppgifter få använda mobiltelefoner eller annan elektronisk kommunikationsutrustning medan andra som arbetar med andra uppgifter inte får det. Enligt första stycket andra punkten ska det även vara möjligt att använda mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning om användningen sker som en extra anpassning eller särskilt stöd enligt 3 kap. (Prop. 2021/22:160 s.230)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Johanesskolan inte uppfyller lagens krav avseende användandet av mobiltelefoner och datorer i undervisningen. Tillsynen visar att det förekommer att elever under lektionstid använder sina mobiltelefoner och datorer till annat än skolarbete utan att lärare har gett instruktioner om detta. Tillsynen visar också att lärare inte alltid agerar när elever under lektioner använder sina datorer till annat än skolarbete.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Malmö kommun verksamhet vid Johannesskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Utredningen visar att det vid två av tre observerade lektioner förekommer att elever använder sin mobiltelefon eller dator till annat än skolarbete utan att läraren har gett instruktioner om det. Utredningen visar dock att det endast är enstaka elever som använder mobiltelefoner och datorer till annat än skolarbete och att det förekommer att lärare tillrättavisar dessa elever. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Malmö kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket efterfrågat och inhämtat skolenhetens ordningsregler och rutin för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Av skolenhetens ordningsregler framgår att elevernas mobiltelefoner samlas in av ansvarig lärare i början på varje lektion, förvaras i en låda på lärarens skrivbord under lektionen och lämnas tillbaka när lektionen är slut samt att de inte får användas på lektionstid om inte läraren har gett tillåtelse.

Av interjuver med rektorn och lärarna i samband med de observerade lektionerna framgår att skolenhetens ordningsregler är beslutade av rektorn. Vidare framgår att rutinen följs och att eleverna oftast lämnar in sina mobiler inför varje lektion och att de återlämnas efter lektionens slut.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner. (5 kap. 4 e § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Malmö kommun bryter mot bestämmelserna när det gäller skriftliga rutiner för hantering av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk utrustning. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Nerman Hopovac

Föredragande
Signerat av: Nerman Hopovac